

**A Magyar Hadtudományi Társaság elnökségének
rövid beszámolója
a 2010-2012 között végzett tevékenységről**

Budapest, 2013. február

Rövid beszámoló
a Magyar Hadtudományi Társaság
2010-2012-es években végzett tevékenységéről

Általános helyzet

A Magyar Hadtudományi Társaság a beszámolási időszakban a 2010. március 29-én megválasztott vezető szervek (Intéző Bizottság, Felügyelő és Etikai Bizottság) irányításával tevékenykedett. A beszámolási időszak ezúttal nem annyira a naptári éveket, inkább a 2010. március végi tisztújító küldöttgyűlés óta mostanáig eltelt három évet jelenti.

A legutóbbi tisztújító küldöttgyűlésen a következő összetételű Intéző Bizottságot választották meg: elnök Nagy László, alelnök Király László, elnökhelyettesek Felházi Sándor, Fodor Péter, Kis-Benedek József, Kovács Zoltán, Ványa László. 2011 végén, amikor Fodor Péter a Honvédelmi Minisztériumban más beosztást kapott, az összeférhetetlenség elkerülése érdekében pozícióját az IB-ben Gáspár Tamás vette át.

A mostani beszámolási ciklus volt a második, amikor már az egész időszakban a pályázati rendszerben kiválasztott munkatársakkal – titkárságvezetővel, könyvelővel, nyomdai kivitelezőkkel – dolgoztunk. Határozottan állíthatjuk, hogy ez két markáns eredménnyel járt: a korábbiakhoz képest *takarékosabbá* és egyúttal *eredményesebbé* is tette ezen munkakörök ellátását. Ugyancsak ezekben az években érvényesült maradéktalanul az a korábbi döntésünk, hogy a Hadtudomány című folyóiratban a szerzőknek honorárium nélkül biztosítjuk a megjelenést. A kezdeti aggodalmakkal szemben ez a döntés semmiféle visszaesést nem eredményezett a publikálási hajlandóságban.

A civil szervezetek, így Társaságunk működésében jelentős változásokat hoz/hozott „Az egyesülési jogról, a közhasznú jogállásról, valamint a civil szervezetek működéséről és támogatásáról” szóló 2011. évi CLXXV. valamint „A civil szervezetek bírósági nyilvántartásáról és az ezzel összefüggő eljárási szabályokról” szóló 2011. évi CLXXXI. törvény. Mindezek szükségessé teszik Társaságunk alapszabályának formai és tartalmi változtatását és kiegészítését. E vonatkozásban a legfontosabb közhasznúságunk nevesítése, amelynek keretében konkrétan meg kell jelölni azt a jogszabályban meghatározott állami feladatot, amelynek teljesülését tevékenységünk közvetlenül vagy közvetve szolgálja. Ez esetünkben a HM-mel kötött éves támogatási szerződésben megjelölt szakfeladat, a 842202 - Védelmi Képesség Fenntartása.

A közhasznúság fontos feltétele a megfelelő erőforrás (tagdíj) rendelkezésre állása és a megfelelő társadalmi támogatottság kimutatása. Ezeket mi az előírt eljárásban (elektronikus úton), határidőre benyújtott, a küldöttgyűlés által jóváhagyott beszámolóval és a választott tisztségviselőinkkel kötött *Önkéntes szerződésekkel* tudjuk teljesíteni.

Működési feltételek, anyagi helyzet

A ciklus mindhárom évét végső soron úgy zárhattuk, hogy a Társaság pénzügyi egyensúlyát fenntartottuk, és most, a harmadik év végén is elfogadható pénzügyi körülményeket adunk át a következő vezetésnek. Bevételeink lényegében változatlan forrásokból adódtak mindhárom évben: a tagdíjakból befolyt összeg, a Honvédelmi Minisztérium támogatása (amit a civil, nem kormányzati szervezetek egyikeként kapunk), a Hadtudományi Alapítvány összegének kamatai, a Magyar Tudományos Akadémia által folyóiratunk megjelentetéséhez nyújtott támogatás, a felajánlott 1%-ok, a pályázatokon elnyert különböző összegek. Mindenekelőtt a HM támogatásának csökkenése következtében arányaiban növekszik a *tagdíjból* származó bevétel jelentősége.

A 2012. év pénzügyi sarokszámai: bevétel 8.572.347, kiadás 7.645.105 forint. Mint látható, a takarékos gazdálkodás eredményeként sikerült megőrizni a Társaság pénzügyi egyensúlyát.

A Társaság gazdálkodását, pontosabban a HM-támogatás felhasználását az Állami Számvevőszék 2011-ben ellenőrizte. A 2010. évi elszámolásra tett megállapításoknak illetve

kifogásoknak a támogatást folyósító Honvédelmi Minisztériummal történt egyeztetett kijavítása után elhárult az akadálya a 2012. évi támogatási szerződés megkötésének és folyósításának.

Kiadásaink egyik legnagyobb tétele – a megtakarítások ellenére – változatlanul a *Hadtudomány* című folyóirat, amelyet a továbbiakban is csak összevont számok formájában tudunk megjelentetni. Jelentős tétel az elnök tiszteletdíja, a titkárságvezető javadalmazása. A Tanárky-díj és általában az elismerések költségei, a postaköltségek, a Társaság pályázati felhívására beérkezett pályaművek díjazása, bíráltatása voltak azok a tételek, amelyeken szintén nem nagyon lehetett takarékoskodni.

A szervezeti életről

A Magyar Hadtudományi Társaság mint korábban, most is büszke integráló jellegére. Arra, hogy soraiban tömöríti a legszélesebben értelmezett hadtudomány művelőit, beleértve a kapcsolódó tudományágakat, a kölcsönös érdeklődésre számot tartó kutatási területeket. Így egyformán becsben tartjuk a tipikusan katonai jellegű és a jellemzően nem katonai profilú szakosztályokat. Ennek is köszönhető, hogy hozzánk megtalálják az utat a civil szakértők, aktív és nyugállományú katonák, egyetemisták és doktoranduszok, a rendvédelmi szervek képviselői és a titkosszolgálatok tagjai. Ezt az értéket, ezt az integráló, befogadó jelleget a jövőben is meg kívánjuk tartani

Itt célszerű tájékoztatást adni arról a tényről, hogy az MHTT nyilvántartott tagságának létszáma 2012. december 31-én 579 fő volt, és ebből 108 főnek (19%) volt fizetési elmaradása. 208 fő (36%) fizetett teljes tagdíjat, 263 fő pedig (45%) kedvezményes tagdíjat. És végül még egy adat: 2012-ben 37 fő lépett be a Társaságba, de másrészt 50 fővel csökkent is a tagság létszáma részben elhalálozás, részben törlés miatt.

A korábban kialakult gyakorlatnak megfelelően ebben a ciklusban is rendszeresen tájékoztatást adtunk tevékenységünkről a Magyar Tudományos Akadémia IX. osztály *Hadtudományi Bizottságának*. Tájékoztatásunkat, amely kitért a Társaság tevékenységi körének minden lényeges elemére, a Hadtudományi Bizottság minden esetben köszönettel elfogadta.

A korábbi évek során meggyökeresedett az a szokás, hogy évente legalább egy, de jellemzően két kiemelt rendezvényt szervez Társaságunk, általában a Tudomány Ünnepehez kötődően, október-november folyamán (illetve az egyiket a tavasz folyamán). A szakmai-tudományos konferenciák témáját mindig a legaktuálisabb, legfontosabb problémakörök közül választjuk, és természetesen az éves tervben szerepeltetjük.

A Magyar Hadtudományi Társaság 2010-11-12-ben is meghirdette saját tudományos, jelíges pályázatát. A pályázat meghirdetésének célja a Társaság tagságának aktivizálása, a tudományos tevékenység és mindenekelőtt a tudományos kutatás ösztönzése, publikálásra alkalmas, elsősorban a gyakorlatban is hasznosítható anyagok készítése, a tagság önmegvalósítási lehetőségeinek bővítése volt.

A Hadtudomány folyóiratról

A Társaság életének, működésének és eredményeinek bemutatásában jelentős szerepet tölt be a *Hadtudomány*, a Társaság fóruma. A folyóirat ebben a ciklusban is eredményesen betöltötte funkcióját. A publikációk révén jól mutatja be a Társaság (a tagok és a szakosztályok) elméleti és gyakorlati munkájának eredményeit, a közösség tudományos tevékenységét.

A beszámolási időszakban, 2010-12 folyamán 8 kötetben 12 nyomtatott és 3 elektronikus lapszámot adtunk közre, amelyekben összesen 171 tanulmány, cikk jelent meg. Ez a szám nem tartalmazza a 2010 őszén megjelent 2010/3., *jubileumi lapszám* anyagát, amely áttekintést adott a Társaság egészének és az egyes szakosztályoknak 20 éves történetéről.

Teljes terjedelemben vagy összefoglaló keretében a folyóiratban beszámoltunk a megelőző időszakban tartott konferenciákról. Rendszeresen megjelentettük a Hadtudományi Társaság tárgyevi pályázati kiírását. 2012-től félévenkénti bontásban közreadtuk a „Mindenkinek hadtudománya” elnevezésű szabadegyetemi előadás-sorozat rendezvényeinek programját.

Az MHTT honlapjának számlálója évente mintegy 5000 oldallátogatást rögzít, amelyek közül közel 200 külföldi kezdeményezés. Jelenleg technikailag nem különíthető el a társaság honlapján belül a folyóirat látogatottsága, de vélelmezhető, hogy a látogatások jelentős része a Hadtudományban publikált anyagokra irányul.

Társadalmi és szakmai kapcsolataink

A 2010. március 29-ei tisztújító küldöttgyűlés után a Társaság választott tisztségviselői sorozatos *bemutakozó látogatásokat* tettek a Honvédelmi Minisztérium vezetőinél. A látogatások során tájékoztatást adtak a Hadtudományi Társaság működéséről és annak feltételeiről, tevékenységünk legfontosabb területeiről. Mód nyílt a honvédelmi miniszter, a parlamenti és a közigazgatási államtitkár, a vezérkari főnök és néhány helyettes államtitkár ilyen jellegű tájékoztatására.

Külön kell szólnunk legszorosabb együttműködő partnerünkről, a Zrínyi Miklós Nemzetvédelmi Egyetemről, amely ebben a formában 2011. december 31-éig létezett. 2012. január elsejével megalakult a *Nemzeti Közszolgálati Egyetem* (NKE), amelynek egyik karaként működik a *Hadtudományi és Honvédtiszt-képző Kar*. A változások több vonatkozásban is érintették a Magyar Hadtudományi Társaságot. Mindenekelőtt meg kellett újítanunk kapcsolatrendszerünket a Hadtudományi karral, ki kellett alakítanunk a kapcsolatokat az új egyetem új rektorával és helyetteseivel. E téren gyakorlatilag teljes sikerről tudunk számot adni, amit a legjobban illusztrál a Nemzeti Közszolgálati Egyetemmel tavaly ősszel aláírt *együttműködési megállapodás*, amely lényegében legalizálja a Társaság működését az egyetem bázisán.

A Nemzeti Közszolgálati Egyetem végeredményben átvette a stafétabotot a Zrínyi Miklós Nemzetvédelmi Egyetemtől, társszervezőként belépett központi rendezvényeink, mindenekelőtt a *Napjaink hadtudománya* konferencia-sorozat szervezésébe.

Lényegesen javultak a munkamegosztás és együttműködés feltételei a hozzánk amúgy is legközelebb álló társ-szervezettel, a *Magyar Rendészettudományi Társasággal*, amellyel 2011-ben igen részletes együttműködési megállapodást írtunk alá.

Az Intéző Bizottság kitöltötte mandátumát és ezennel visszaadja megbízatását a küldöttgyűlésnek. Úgy gondoljuk, hogy a beszámolási időszak három évében lelkiismeretes és eredményes munkát végeztünk, nem rosszabb határfokkal, mint a korábbi ciklusok során az akkori vezetés.

Kívánunk a Magyar Hadtudományi Társaság minden tagjának eredményes, sikeres tevékenységet az elkövetkező időben is.

A Magyar Hadtudományi Társaság 2013. évi munkaterve (kitekintéssel a következő évekre)

Az éves munkaterv nem tartalmazza a szervezeti egységek által saját hatáskörben tervezett rendezvényeket.

A Magyar Hadtudományi Társaság 2013-ban illetve a 2013-2015-ös ciklusban is – mint már évek óta – kettős közelítésben alakítja ki munkatervét. Egyrészt meg kívánja szilárdítani helyét a magyar tudományos közéletben, ápolva az immár két évtizedes hagyományokat, másrészt fenn kívánja tartani a nagyon kényes pénzügyi egyensúlyt.

Természetesen továbbra is meg kívánjuk jelentetni a Hadtudomány című folyóiratot, amelynek 2013-ban két összevont számát tervezzük kiadni nyomdai kivitelezésben. Internetes különszámot szentelünk egy klímaváltozással és a kapcsolódó kihívásokkal foglalkozó tudományos konferenciának (a konferenciát az NKE szervezi az MTA-val, a Corvinus és a Szent István egyetemmel együttműködésben). Mint azt évek óta megszokhattuk, minden szám változatlan formában megjelenik a honlapunkon is, továbbá a nyomdai számokhoz egy önálló internetes szám is tartozik. Újdonság, hogy mostantól a folyóirat az MHTT és az MTA Hadtudományi Bizottsága közös kiadványa.

A Tanárky-díj megalapítása óta minden évben lehetőséget találtunk arra, hogy legalább egy, kiemelkedő munkát végző tagtársunkat elismerésben, Tanárky-díjban részesítsük. Így fogunk tenni 2013-ban is. A díjat a Nemzeti Közszolgálati Egyetem szenátusának ünnepi ülésén, november elején tervezzük átadni.

2013-ra is kiírjuk illetve a február 8-ai elnökségi ülés jóváhagyása birtokában már ki is írtuk a Társaság pályázati felhívását. Kérjük a küldöttgyűlés résztvevőit, fejtsenek ki jó értelemben vett népszerűsítő-agitációs tevékenységet, hogy minél nagyobb számú pályamű érkezzen be.

Központi rendezvényeink számát a többéves tapasztalatok alapján általában kettőben határoztuk meg. Kiemelt tavaszi rendezvényünket 2013-ban *a hivatásos és szerződéses állomány pályamodellje, az őszi rendezvényt a kritikus infrastruktúra védelme* témakörének szenteljük. Soron kívüli rendezvényként a *Harminc év a hadtudomány szolgálatában* címet viselő konferenciát rendezzük meg a Kiss Károly hadtudományi klub megalapításának 30. évfordulója alkalmából. Minden szakmai-tudományos konferencia az immár hagyományos társszervezők – a Nemzeti Közszolgálati Egyetem és az MTA Hadtudományi Bizottsága – bevonásával kerül megrendezésre.

Kívánatos, hogy a Hadtudományi Társaság következő három évre szóló programját, a munkatervben feltüntetett feladatokat, rendezvényeket a szakosztályok, tagozatok és klubok a zászlajukra tűzzék, részt vállaljanak a szervezésből, mozgósítsanak a végrehajtásra, egyszóval a központi feladatok kiemelt helyet kapjanak a szervezeti egységek terveiben.

Ugyanezeket az elemeket szerepeltetni kívánjuk és fogjuk a Nemzeti Közszolgálati Egyetem és a Honvédelmi Minisztérium éves tudományos terveiben, illetve jóváhagyott munkatervünk legfontosabb tételeiről tájékoztatjuk együttműködő partnereinket.

Folytatódik a *Mindenki hadtudománya* előadás-sorozat. 2013 első félévében – a már megtartott két előadás után – a következő témák szerepelnek a napirenden: *Közszolgálat és etika; Magyar részvétel az afrikai békemissziókban; A modern háború sajátosságai (3. világháborús teóriák)*. A második félévben, szeptembertől decemberig négy újabb előadással számolunk, a témák és az előadók kiválasztása folyamatban van.

Meg kell valósítani azt az évek óta húzódó elképzelést, hogy létrehozzuk a Székesfehérvári tagozatot. Túl kell lendülni a Szárazföldi műveleti szakosztály válságán, új lendületet kell adni a Légierő szakosztálynak. Meg kell vizsgálni annak célszerűségét, hogy a hasonló profilú szakosztályok közös vagy összevont tevékenységet folytassanak (a stratégiai bizottság hajdani javaslatának megfelelően).

Tovább folytatjuk az együttműködési megállapodások hálózatának kiépítését, a jelenleg előkészületi stádiumban lévő megállapodások aláírását, de ami még fontosabb, a megállapodásokban foglalt célok megvalósítását. Ugyancsak folytatólagos feladat a Nemzeti Közszolgálati Egyetemmel kialakított együttműködés folytatása, a lehetőségek szerint magasabb szintre emelése.

Folytatnunk kell a jó kapcsolatok kiépítését a Honvédelmi Minisztérium illetékeseivel. Ezen belül személyes találkozót tervezünk a Simicskó István helyébe lépett Vargha Tamás parlamenti államtitkárral, annál is inkább, mert – egy évig tartó „kalandozás” után – a Magyar Hadtudományi Társaság újra a parlamenti államtitkár közvetlen alárendeltségébe tartozó *Társadalmi Kapcsolatok és Háborús Kegyeleti Főosztályhoz* tartozik.

Nem mondunk le arról az álmunkról, hogy – amennyiben kellő anyagi támogatást tudunk szerezni – megszervezzük a *Hadtudományi Lexikon* harmadik, kiegészítő kötetének előkészítését vagy elkészítését. Előkészítjük a Tanárky-emlékhely kialakítását, ehhez tárgyalunk minden érintett szervvel és intézménnyel. Az emlékhely felavatását 2014 januárjára tervezzük.

Pénzügyileg a 2013. évi terv a következőképpen néz ki: tervezett bevételek 7180 ezer forint, tervezett kiadások 7160 ezer forint.